

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

Hensigten med lovforslaget er at opnå en klar og forbrugerbeskyttende lovgivning på betalingskortområdet, der fremtræder helt uoverskueligt både for forbrugere og forretninger. Nogle af lovforslagets regler er identiske med regler i det lovudkast, der blev fremlagt af industriministeriet den 6. september 1983, men på vigtige punkter er der meget væsentlige afvigelser.

Lovforslagets bærende princip er et godkendelseskrav for alle betalingssystemer, der er omfattet af loven. Der er et udtalt behov for retlig regulering af de forskellige konto-, kredit- og købekortsystemer, og dette behov kan ikke løses tilfredsstillende ved en ordning, hvor betalingssystemer blot skal anmeldes til en offentlig myndighed.

På baggrund af den danske tradition for at lade væsentlige led i infrastrukturen være koncessionerede eller rent offentligt ejede finder forslagsstillerne, at det bør forhindres, at der opstår privatejede betalingssystemer med monopollignende status eller med væsentlig betydning for betalingsformidlingen. Forslagsstillerne finder, at betalingsformidlingen er mindst lige så vigtig som trafik-, post- og telekommunikation. Med hensyn til pengeinstitutternes Dankortsystem må det antages, at dette i sin endelige udbygning vil få væsentlige konsekvenser for samfundet og kunne indtage en monopollignende stilling. Hertil kommer, at rationaliseringsgevinsten ved omfattende betalingssystemer bør tilfalde samfundet som helhed og ikke indgå i pengeinstitutternes overskud.

Post- og telegrafvæsenets mangeårige erfaring med postgirovirksomheden gør det endelig naturligt at henlægge et omfattende elektronisk betalingsformidlingssystem til denne myndighed. Der ved bringes betalingsformidlingen også ind under de retsprincipper for den offentlige forvaltningsvirksomhed, der tilgodeser lighedshensyn.

Efter forslagsstillerne opfattelse er der dog ikke aktuelle behov for at oprette et nyt elektronisk betalingsformidlingssystem, idet de eksisterende muligheder for betalingsformidling (købet, kontanter,

checks og postgiro) findes at fungere tilfredsstillende.

Forslagsstillerne ønsker at pointere, at selv om et flertal i Folketinget eventuelt skulle afvise den bestemmelse i lovforslaget (§ 6, stk. 2), der vil forhindre pengeinstitutternes Dankortsystem og lignende systemer i privat regie, har øvrige regler i lovforslaget alligevel betydning. Faktisk større betydning, idet de i så fald også vil omfatte pengeinstitutternes Dankortsystem.

Kontokortsystemer og andre betalingssystemer er gennem de senere års udvikling blevet en væsentlig faktor for forbrugerne. Erfaringerne viser, at kortudstederne ofte søger at håndhæve meget byrdefulde vilkår over for kortindehaverne.

I andre tilfælde – særlig i den seneste tid – er der tilbudt meget favorable vilkår for kortindehavere. Det er lige så uheldigt, idet det betyder, at omkostningerne væltes over på andre forbrugere. Det er ligeledes vigtigt at undgå, at betalingskortsystemer favoriserer nogle forretninger – typisk de store – fremfor andre. For at undgå dette og for at have indsigt med og indflydelse på udformningen og administrationen af disse betalingssystemer foreslås det, at alle betalingssystemer skal godkendes af forbrugerombudsmanden.

Såfremt forbrugerombudsmanden finder, at der i det anmeldte betalingssystem er vilkår eller andet, der ikke er i overensstemmelse med god markedsføringsskik eller med den præceptive lovgivning, skal han foreslå ændring af systemet i overensstemmelse hermed. Såfremt anmelderen ikke ser sig i stand til at følge dette ændringsforslag, nægtes betalingssystemet godkendelse, hvorefter det ikke lovligt kan påbegyndes eller videreføres.

Forslagsstillerne ønsker lovfæstet, at kontanter kan bruges overalt til at afvikle betalinger. Ellers kan man frygte, at nogle forretninger forbeholder kortindehavere, hvorved forbrugernes frie valg mellem betalingsmidler hindres.

Videre er indføjet et forbud mod anvendelse af betalingskort som legitimationsmiddel i andre end betalingssammenhænge. Såfremt et sådant forbud ikke lovfæstes, vil en tilskyndelse til øget anvendelse